Reglement Functionaris Gegevensbescherming

gemeente Opsterland

Reglement Functionaris Gegevensbescherming

1 Introductie

In dit reglement geeft de gemeente Opsterland de kaders weer voor de wijze waarop de Functionaris Gegevensbescherming (FG) van de gemeente Opsterland zijn taken en bevoegdheden onafhankelijk en zonder enige belemmering kan uitoefenen.

2 Verwerkingsverantwoordelijken

Verwerkingsverantwoordelijken

1 Het college van burgemeester en wethouders
2 De burgemeester
3 De gemeenteraad (inclusief door de raad ingestelde commissies)
4 De rekenkamer

In artikel 37 Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en artikel 36 Wet politiegegevens (Wpg) staat de verplichting voor (overheids-)instanties om een FG aan te wijzen/benoemen. Het aanwijzen van een FG is verplicht voor alle verwerkingsverantwoordelijken binnen de gemeente. Het college van B&W is verantwoordelijk voor de meeste gegevensverwerkingen. De burgemeester is verantwoordelijk voor alle gegevensverwerkingen die te maken hebben met diens veiligheidstaken. De raad is verantwoordelijk voor de verwerkingen door de griffie voor de raad en de raadscommissies. In de aanwijsbesluiten is de FG voor al deze verwerkingsverantwoordelijken aangewezen.

De verwerkingsverantwoordelijke van de persoonsgegevens dient ervoor te zorgen dat de onafhankelijke positie van de FG is gewaarborgd. De verantwoordelijke stelt de FG in de gelegenheid zijn taak zelfstandig, onafhankelijk en naar behoren uit te kunnen oefenen. In dit reglement wordt dit verder uitgewerkt.

3 Positie FG

Binnen de gemeente Opsterland is de FG gepositioneerd in het team Audit & Control waarbij de Concerncontroller de leidinggevende van het team is. Het team Audit & Control betreft een stafafdeling die onafhankelijk van de rest van de organisatie werkt en direct onder het directieteam valt. De positionering van de FG kan vragen oproepen over de onafhankelijkheid als het neerkomt op het toezicht op het eigen team, met name de Privacy Officer (PO), Chief Information Security Officer (CISO) en Concerncontroller. Voor de FG geldt echter een speciale ontslagbescherming. De FG heeft dezelfde ontslagbescherming als leden van de ondernemingsraad. Als de FG integer handelt kan hij pas ontslagen worden na toestemming van de kantonrechter. Dit zorgt op zichzelf al voor een onafhankelijke positie. Bovendien is de positie in de staf een goed uitgangspunt.

Combinatie functie FG en VIC

De FG kan andere taken en plichten vervullen, maar die mogen volgens de AVG niet tot een belangenconflict leiden. De FG-functie is gecombineerd met de functie van Verbijzonderd Intern Controleur (VIC). Bij deze combinatie is er rekening gehouden met de werkzaamheden van de VIC rol zodat er geen belangenconflicten ontstaan.

Datalek

Bij een datalek dient de verwerkingsverantwoordelijke de FG te raadplegen over de vraag of een beveiligingsincident al dan niet gemeld moet worden bij de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en de betrokkene(n). De eindbeslissing hierover ligt bij de teammanager of directie voorzover het de verwerkingen van de burgemeester of college van B&W betreft. Bij verwerkingen van de raad is de griffie verantwoordelijk. Bij verwerkingen van de rekenkamer zijn de leden van de rekenkamer daar verantwoordelijk voor. De melding bij de AP zelf wordt door de PO en of de CISO gedaan in afstemming met de teammanager, directie, griffie of rekenkamerlid. Een melding aan de betrokkenen kan door een medewerker gedaan worden, maar moet wel altijd afgestemd worden met de PO, CISO of FG.
De FG houdt namens de verwerkingsverantwoordelijke toezicht op het register van datalekken.

Bereikbaarheid

Als een betrokkene zijn rechten op grond van de AVG of Wpg wil uitoefenen of een klacht heeft ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens, zal de PO, CISO of FG altijd worden betrokken. De gemeente Opsterland zorgt ervoor dat betrokkenen contact kunnen opnemen met de FG over alle aangelegenheden die verband houden met de verwerking van hun gegevens en met de uitoefening van hun rechten volgens de AVG en Wpg. Op de website van de gemeente is de FG te bereiken via de algemene e-mail van privacy.

Tijdig betrekken FG

De organisatie zorgt ervoor dat de FG naar behoren en tijdig wordt betrokken bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens.

Ondersteuning

De FG is met betrekking tot de uitvoering van zijn taken wettelijk verplicht tot geheimhouding of vertrouwelijkheid. De organisatie zorgt dan ook voor een afgeschermde digitale werkplek die voor dit aspect geschikt is.

Het is van groot belang dat de FG zijn taken en bevoegdheden onafhankelijk en zonder enige belemmering kan uitoefenen. Deze verplichting valt onder de verwerkingsverantwoordelijken: het college van B&W, de burgemeester, gemeenteraad en de rekenkamer. Zij dienen er ook op toe te zien dat de FG geen instructies ontvangt met betrekking tot de uitvoering van de taken. Ook ondervindt de FG geen nadeel van de uitoefening van zijn taak. Desgewenst kan de kantonrechter verzocht worden te bepalen dat de verantwoordelijke ervoor moet zorgen dat de FG geen nadeel ondervindt in de uitoefening van zijn taak.

4 Taken en verantwoordelijkheden

De FG vervult ten minste de volgende wettelijke taken:

1) De verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker die de verwerkingen doen, informeren en adviseren over hun verplichtingen op het gebied van privacy. Hierbij kan de FG gevraagd en ongevraagd signaleren, adviseren en informeren aan de eigen medewerkers en de verwerkers die namens de gemeente persoonsgegevens verwerken. Het gaat daarbij over hun verplichtingen vanuit de AVG, Wpg, andere wet- en regelgeving en eigen beleid die de privacy betreffen.

2) Toezien op naleving van de AVG, van andere Unierechtelijke of lidstaatrechtelijke gegevensbeschermingsbepalingen en van het beleid van de gemeente met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens. Daarbij wordt onder andere

toegezien op de toewijzing van verantwoordelijkheden, bewustmaking en opleiding van het bij de gemeente betrokken personeel en de betreffende audits.

3) Het geven van advies met betrekking tot de gegevensbeschermingseffect-beoordeling ook wel Data Protection Impact Assessment (DPIA) genoemd. Een DPIA moet uitgevoerd worden voordat verwekingen met een waarschijnlijk hoog risico voor de rechten en vrijheden van natuurlijke personen gestart worden. Er wordt daarbij onderzocht of de bescherming van persoonsgegevens voldoende is. De FG ziet erop toe dat de uitvoering van de DPIA in overeenstemming is met de AVG en Wpg. De FG wordt standaard om advies gevraagd bij een DPIA. Als uit de DPIA blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren en de gemeente geen maatregelen treft om het risico te beperken, is de gemeente verplicht om de Autoriteit Persoonsgegevens te raadplegen.

4) Samenwerken met de Autoriteit Persoonsgegevens. De FG is aangemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

5) Optreden als contactpunt voor de Autoriteit Persoonsgegevens.

De FG houdt bij de uitvoering van zijn taken naar behoren rekening met het aan verwerkingen verbonden: risico, de aard, omvang, context en de verwerkingsdoeleinden.

Advisering over technische beveiligingsmaatregelen, naast organisatorische beveiligingsmaatregelen, behoort ook tot de taken van de FG. De FG kan hierover sparren met bijvoorbeeld de CISO.

5 Toezicht en onderzoek

De FG heeft geen formele bevoegdheid om een bindend advies te geven, maar zijn oordeel is ‘zwaarwegend’. De gemeente kan het advies van de FG alleen gemotiveerd terzijde leggen en dient het afwijkende besluit vast te leggen.

De FG heeft vaak ad hoc werkzaamheden zoals: adviseren bij DPIA’s, incidenten en klachten. De FG heeft een controleplan dat jaarlijks geactualiseerd wordt. In het controleplan wordt de werkwijze toegelicht en de speerpunten voor het controlejaar aangegeven.

6 Bevoegdheden

Vanuit zijn onafhankelijke toezichthoudende functie moet de FG beschikken over alle bevoegdheden zodat hij zijn taken kan uitvoeren. De FG kan zelfstandig onderzoek doen naar aanleiding van bijvoorbeeld een klacht van een betrokkene. De gemeente en de medewerkers verstrekken desgevraagd de FG alle inlichtingen en verlenen alle overige medewerking die hij voor de uitoefening van zijn taken nodig heeft. Hiervoor heeft de FG toegang tot alle ruimten, waaronder de serverruimten, als dat nodig is. De FG is bevoegd apparatuur, programmatuur, gegevensbestanden, boeken, bescheiden en de werking van apparatuur en programmatuur te onderzoeken. Ook mag de FG kopieën en schermprintjes maken of op een andere manier een audittrail vastleggen. Als de FG dit naar redelijkheid nodig acht, kan de FG voor zijn onderzoek gebruik maken van de diensten van derden. De FG heeft bij twijfel of verschil van mening over de wijze waarop verwerkingen van persoonsgegevens moeten plaats vinden de doorslaggevende stem.

De FG moet zelfstandig en onafhankelijk over zijn bevindingen aan de hoogste leidinggevende kunnen rapporteren. Bij de gemeente Opsterland zal altijd eerst gekeken worden of aanbevelingen in de teams opgepakt kunnen worden. Mocht het nodig zijn, dan kan direct voor de hoogste leidinggevende gekozen worden, meestal zal dat het college van B&W zijn. Maar dit kan ook de rekenkamer of de raad zijn.

7 Overlegstructuur

Veruit de meeste verwerkingen van persoonsgegeven worden onder verantwoordelijkheid van het college van B&W gedaan. De focus van het toezicht is dan ook op die verwerkingen. Naast het college van B&W, zijn er de verwerkingsverantwoordelijken: burgemeester, raad en rekenkamer. Om de werkzaamheden van de FG te kunnen uitvoeren zijn overleggen nodig. Hieronder staat de minimale overlegstructuur zoals de gemeente Opsterland die heeft ingericht:

Rapportages en Audit & Control rapportage

Vanuit bijvoorbeeld audits en incidenten kunnen adviezen voortkomen. Die worden in de betreffende rapportages opgenomen waarbij de adviezen meestal aan een teammanager gegeven worden. Om de afhandeling van adviezen te monitoren is er de Audit & Control rapportage. De adviezen blijven op de rapportage staan totdat die naar tevredenheid zijn afgehandeld of het risico wordt geaccepteerd. De Audit & Control rapportage wordt twee keer per jaar besproken in het MT brede overleg samen met de directie.

Directieteam

Eén keer per jaar vindt er een gesprek plaats over de jaarlijkse rapportage van de FG met het directieteam. Daarbij kan ook de voortgang bij de adviezen op de Audit & Control rapportage betrokken worden.

Portefeuillehouder digitalisering

Periodieke (4-wekelijks) overleggen met de portefeuillehouder, waarbij de FG aansluit zodra er onderwerpen zijn. Als er aanleiding is om met een andere wethouder te overleggen, zal dat op ad hoc basis ingepland worden.

College B&W

Eén keer per jaar vindt er een gesprek plaats over de jaarlijkse rapportage van de FG aan het college van burgemeester en wethouders. Privacy is niet alleen een aangelegenheid van de portefeuillehouder privacy. Het gehele college is een verwerkingsverantwoordelijke en privacyvraagstukken kunnen door de gehele organisatie heen van toepassing zijn.

Burgemeester

De burgemeester is een zelfstandige verwerkingsverantwoordelijke. In een jaarlijks overleg zal onder andere het register van verwerkingen en de beheersmaatregelen besproken worden. Bij dit overleg kunnen de medewerkers van openbare orde en veiligheid betrokken worden.

Raad

De raad is een zelfstandige verwerkingsverantwoordelijke. In een jaarlijks overleg zal onder andere het register van verwerkingen en de beheersmaatregelen besproken worden. Bij dit overleg is de griffie aanwezig. Het overleg kan met de Auditcommissie voor de raad gedaan worden.

Rekenkamer

De rekenkamer is een zelfstandige verwerkingsverantwoordelijke. In een jaarlijks overleg zal onder andere het register van verwerkingen en de beheersmaatregelen besproken worden.

8 Benodigde middelen

Met de positie hangt ook het eigen budget van de FG samen. Er is een teambudget waarop ook de FG aanspraak kan maken voor opleidingen en of ondersteuning.

9 Jaarverslag

De Functionaris Gegevensbescherming brengt rechtstreeks verslag uit aan de hoogste leidinggevende van de verwerkingsverantwoordelijke of de verwerker. Bij de gemeente Opsterland wordt het jaarverslag ter informatie aangeboden aan het college van B&W. In dit jaarverslag wordt gerapporteerd over de verwerkingen van het college van B&W en de burgemeester. Bevindingen die betrekking hebben op de verwerkingen van de raad en of de rekenkamer worden in de jaarlijkse gesprekken, of bij urgente bevindingen direct, afgestemd met de raad en of rekenkamer.

Dit reglement treedt in werking na vaststelling door het college van burgemeesters en wethouders, de burgemeester, de raad en de rekenkamer.